

grundlag af en overføring først af »Andre partistemmer«, som slet ikke er anvist i valglovens regler for kandidatudvælgelse (bilag 2 og 3).

Da der hverken i betænkningen eller i det bagvedliggende skriftlige materiale er givet mindste begrundelse herfor, har folketingets måttet bygge på de erklæringer, der under debatten blev fremsat om spørgsmålet (bilag 4). Det drejer sig i praksis om følgende udtalelser:

Udvalgsformanden (om ministeriets oprindelige fremgangsmåde): »*Det viste sig at være i strid med valglovens bestemmelse.*«

Udvalgsformanden (om den ændrede fremgangsmåde): »*Det er baggrunden, og det vil sige, at der også er sikkerhed for, at det er den rigtige kandidat, det er valgt for SF i Søndre storkreds.*«

Indenrigsministeren: »*Jeg vil gerne give den rent faktiske oplysning, at i forbindelse med opgørelsen af valgene i 1973, 1975 og 1977 har indenrigsministeriet fulgt den samme praksis, som er anvendt i dette tilfælde.*«

De helt afgørende forudsætninger, som lå til grund for tingets beslutning den 22. december 1981, og som det på grund af tidspresset for det midlertidige udvalgs arbejde og på grund af afvisningen af forslaget om fornyet udvalgsbehandling først har været muligt at efterprøve efter tingets beslutning, kan sammenfattes i følgende tre indtryk, som blev bibragt tingets medlemmer under forhandlingerne:

- at den først anvendte fremgangsmåde var direkte lovstridig,
- at der derimod var solidt juridisk belæg for den fremgangsmåde, ministeriet i anden omgang benyttede, samt
- at man desuden var i overensstemmelse med den hidtil godkendte praksis.

Den efterfølgende afprøvning, som hovedsagelig har fundet sted gennem det faste udvalg til valgs prøvelse efter forslagsstillernes henvendelse til folketingets præsidium af 21. januar 1982 (bilag 5 og 6), viser, at *alle disse forudsætninger er forkerte*, hvilket reelt er bekræftet af ministeriet gennem de besvarelser, man har givet. Folketingets beslutning den 22. december 1981 vedrørende denne sag hviler således på forkerte og utilstrækkelige oplysninger.

Den først anvendte fremgangsmådes påståede lovstridighed

Dette indtryk blev tinget som før nævnt bibragt ved udvalgsformandens udtalelse: »*Det viste sig at være i strid med valglovens bestemmelse.*«

Påstanden vedstås nu ikke hverken af formanden, af flertallet eller af ministeriet. Nu hedder det derimod, at de nugældende regler »ikke er helt klare« og at »den heromhandlede situation ikke er entydigt reguleret«.

Der er således ingen, der længere vil påstå, at ministeriets første fortolkning var »i strid med valglovens bestemmelse«, men det ændrer intet ved, at det var *det* indtryk, folketinget blev bibragt umiddelbart forud for sin beslutning den 22. december 1981.

(Forslagsstillerne mener, at de nugældende regler, hvad enten man kan lide dem eller ej, er ganske tydelige, som enhver kan overbevise sig om ved at læse dem. Det er således ikke hverken tilfredsstillende eller korrekt, når flertallet kalder dem »ikke helt klare«. Men i dette afsnit drejer det sig kun om den påstand, som bibragte folketinget det indtryk, at den oprindelige fremgangsmåde var *lovstridig*, og den påstand er der i dag ingen, der vil stå ved).

Det juridiske belæg for flertallets indstilling

Da lovens ordlyd som nævnt er aldeles klar og entydig og foreskriver, at stemmeoverføringen begynder med overføring af stemmer fra den kandidat, der har opnået det færreste antal stemmer, skal der efter mindretallets opfattelse overordentlig vægtige grunde til at indfortolke en ganske anden fremgangsmåde, som får den konsekvens, at mandatet flytter fra én kandidat til en anden.

Der ses ikke at være fremlagt sådanne juridiske argumenter, som kan begrunde et så betydningsfuldt brud på den fremgangsmåde, der følger af lovens bogstav (bilag 7 og 8).

Ministeriet anfører fire argumenter:

For det første anføres det, at hele hensigten med partilistesystemet er at favorisere kandidat nr. 1, og at det derfor er i bedste overensstemmelse med hensigten at lade »*Andre partistemmer*« tilfalde denne kandidat. Hertil er at sige, at lige så klart, det er, at partilistesystemet favoriserer nr. 1, lige så klart må det være, at det ikke berettiger til en favorisering, ud over hvad loven udtrykkeligt giver hjemmel for. Og den giver ingen som helst hjemmel for at overføre »*Andre partistemmer*« til nr. 1 på listen.

For det andet anføres det, at eftersom partistemmerne fra en tom kreds indgår i beregningen af fordelingstallet, forekommer det sært, om de skulle lades ude af betragtning ved fordelingen af stemmer på de enkelte kandidater. Hertil er at sige, at det forekommer nok så sært, om de skulle tillæg-